QuickNotes

FREE STUDY NOTES · PDF

# UGC NET Paper 2

Telugu · తెలుగు (027)

Complete revision notes — all 10 units

10 units | Tables & formulas | Key revision points


01 తెలుగు భాషా చరిత్ర

02 కవిత్రయం: ఆంధ్ర మహాభారతం

03 శివకవులు మరియు పురాణ యుగం

04 ప్రబంధ యుగం

05 శతకాలు, పదకవిత్వం, యక్షగానం

06 ఆధునిక యుగం: సంస్కరణ సాహిత్యం

07 భావకవిత్వం మరియు అభ్యుదయ కవిత్వం

08 జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీతలు మరియు కథాసాహిత్యం

09 వ్యాకరణం మరియు ఛందస్సు

10 విమర్శ మరియు జానపద సాహిత్యం



getquicknotes.com

Edition: November 2026

CONTENTS

# What's inside

Ten units of focused revision notes. Each unit ends with a box of key revision points.


01 **తెలుగు భాషా చరిత్ర** — ద్రావిడ భాషా కుటుంబం, శాసనాలు, ప్రాచీన హోదా. 3

02 **కవిత్రయం: ఆంధ్ర మహాభారతం** — నన్నయ, తిక్కన, ఎర్రాప్రగడ. 4

03 **శివకవులు మరియు పురాణ యుగం** — పాల్కురికి సోమనాథుడు, శ్రీనాథుడు, పోతన. 5

04 **ప్రబంధ యుగం** — శ్రీకృష్ణదేవరాయలు మరియు అష్టదిగ్గజాలు. 6

05 **శతకాలు, పదకవిత్వం, యక్షగానం** — అన్నమయ్య, త్యాగరాజు, వేమన. 7

06 **ఆధునిక యుగం: సంస్కరణ సాహిత్యం** — కందుకూరి, గురజాడ, గిడుగు. 8

07 **భావకవిత్వం మరియు అభ్యుదయ కవిత్వం** — రాయప్రోలు, కృష్ణశాస్త్రి, శ్రీశ్రీ. 9

08 **జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీతలు మరియు కథాసాహిత్యం** — తెలుగు జ్ఞానపీఠ విజేతలు, కథ, నవల. 10

09 **వ్యాకరణం మరియు ఛందస్సు** — తెలుగు వ్యాకరణ గ్రంథాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు. 11

10 **విమర్శ మరియు జానపద సాహిత్యం** — సాహిత్య విమర్శ, జానపద సాహిత్య అధ్యయనం. 12


## How to use these notes

- Read one unit at a time, then test yourself with its key revision points.
- Make your own short notes on topics you find difficult.
- Units follow the main areas of the official syllabus — the exact unit list can change between sessions.
- Always check the latest syllabus and notices on the official UGC NET portal: **ugcnet.nta.ac.in**.

UNIT 01

# తెలుగు భాషా చరిత్ర

ద్రావిడ భాషా కుటుంబం, శాసనాలు, ప్రాచీన హోదా.

- తెలుగు — దక్షిణ-మధ్య ద్రావిడ భాష.
- తొలి తెలుగు శాసనం — కలమళ్ళ శాసనం (రేనాటి చోళుల కాలం, సుమారు క్రీ.శ. 575).
- తెలుగుకు ప్రాచీన భాష (Classical Language) హోదా — 2008.
- తెలుగును 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్' అని పిలుస్తారు.

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- తొలి శాసనం — కలమళ్ళ.
- ప్రాచీన హోదా — 2008.
- ద్రావిడ భాషా కుటుంబం.
- 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్'.

UNIT 02

# కవిత్రయం: ఆంధ్ర మహాభారతం

నన్నయ, తిక్కన, ఎర్రాప్రగడ.

| కవి | విశేషం |
|---|---|
| **నన్నయ** | 'ఆదికవి'; ఆది, సభా పర్వాలు, అరణ్య పర్వంలో కొంత భాగం; రాజరాజ నరేంద్రుని ఆస్థానం |
| **తిక్కన** | 'కవిబ్రహ్మ'; విరాట పర్వం నుండి 15 పర్వాలు |
| **ఎర్రాప్రగడ** | 'ప్రబంధ పరమేశ్వరుడు'; అరణ్య పర్వ శేషం పూర్తి |

- నన్నయ — 'ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి' (సంస్కృతంలో తెలుగు వ్యాకరణం) అని ప్రసిద్ధి.

**★ ముఖ్యమైన అంశాలు**

- ఆదికవి — నన్నయ.
- కవిబ్రహ్మ — తిక్కన.
- ప్రబంధ పరమేశ్వరుడు — ఎర్రాప్రగడ.
- తిక్కన — 15 పర్వాలు.

UNIT 03

# శివకవులు మరియు పురాణ యుగం

పాల్కురికి సోమనాథుడు, శ్రీనాథుడు, పోతన.

- పాల్కురికి సోమనాథుడు — 'బసవపురాణం' (ద్విపద), 'పండితారాధ్య చరిత్ర'.
- నన్నెచోడుడు — 'కుమారసంభవం'.
- శ్రీనాథుడు — 'కవిసార్వభౌముడు'; 'శృంగార నైషధం', 'భీమఖండం'.
- బమ్మెర పోతన — 'ఆంధ్ర మహాభాగవతం'.

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- బసవపురాణం — పాల్కురికి సోమనాథుడు.
- కవిసార్వభౌముడు — శ్రీనాథుడు.
- ఆంధ్ర మహాభాగవతం — పోతన.
- ద్విపద — సోమనాథుని ప్రియ ఛందస్సు.

UNIT 04

# ప్రబంధ యుగం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు మరియు అష్టదిగ్గజాలు.

- శ్రీకృష్ణదేవరాయలు — 'ఆముక్తమాల్యద'; 'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స'.
- అల్లసాని పెద్దన — 'ఆంధ్ర కవితా పితామహుడు'; 'మనుచరిత్ర'.
- నంది తిమ్మన — 'పారిజాతాపహరణం'; తెనాలి రామకృష్ణుడు — 'పాండురంగ మాహాత్మ్యం'; రామరాజభూషణుడు — 'వసుచరిత్ర'.
- అష్టదిగ్గజాలు — రాయల ఆస్థానంలోని ఎనిమిది మంది కవులు.

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- ఆముక్తమాల్యద — శ్రీకృష్ణదేవరాయలు.
- మనుచరిత్ర — అల్లసాని పెద్దన.
- 'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స'.
- వసుచరిత్ర — రామరాజభూషణుడు.

UNIT 05

# శతకాలు, పదకవిత్వం, యక్షగానం

అన్నమయ్య, త్యాగరాజు, వేమన.

- అన్నమాచార్య — 'పదకవితా పితామహుడు'; సుమారు 32,000 సంకీర్తనలు రచించారని ప్రసిద్ధి.
- క్షేత్రయ్య — మువ్వగోపాల పదాలు; త్యాగరాజు — కీర్తనలు.
- శతకాలు — వేమన శతకం, సుమతీ శతకం (బద్దెన), దాశరథీ శతకం (కంచర్ల గోపన్న — భక్త రామదాసు).
- యక్షగానం — దక్షిణాంధ్ర యుగంలో వికాసం (తంజావూరు, మధురై నాయక రాజులు).

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- పదకవితా పితామహుడు — అన్నమయ్య.
- సుమతీ శతకం — బద్దెన.
- దాశరథీ శతకం — కంచర్ల గోపన్న.
- మువ్వగోపాల పదాలు — క్షేత్రయ్య.

UNIT 06

# ఆధునిక యుగం: సంస్కరణ సాహిత్యం

కందుకూరి, గురజాడ, గిడుగు.

- కందుకూరి వీరేశలింగం — 'రాజశేఖర చరిత్రము' (తొలి తెలుగు నవల); 'గద్య తిక్కన'.
- గురజాడ అప్పారావు — 'కన్యాశుల్కం' (నాటకం, 1892); 'దేశమును ప్రేమించుమన్నా'; 'ముత్యాల సరాలు'.
- గిడుగు రామమూర్తి — వ్యావహారిక భాషోద్యమం; ఆగస్టు 29 — తెలుగు భాషా దినోత్సవం.

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- తొలి నవల — రాజశేఖర చరిత్రము.
- కన్యాశుల్కం — గురజాడ.
- వ్యావహారిక భాషోద్యమం — గిడుగు.
- తెలుగు భాషా దినోత్సవం — ఆగస్టు 29.

UNIT 07

# భావకవిత్వం మరియు అభ్యుదయ కవిత్వం

రాయప్రోలు, కృష్ణశాస్త్రి, శ్రీశ్రీ.

- భావకవిత్వం — రాయప్రోలు సుబ్బారావు, దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి ('కృష్ణపక్షం'), విశ్వనాథ సత్యనారాయణ.
- అభ్యుదయ కవిత్వం — శ్రీశ్రీ ('మహాప్రస్థానం').
- దిగంబర కవిత్వం (1965), విప్లవ కవిత్వం (విరసం 1970), స్త్రీవాద, దళిత కవిత్వం.

**★ ముఖ్యమైన అంశాలు**

- మహాప్రస్థానం — శ్రీశ్రీ.
- కృష్ణపక్షం — దేవులపల్లి.
- విరసం — 1970.
- దిగంబర కవులు — 1965.

UNIT 08

# జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీతలు మరియు కథాసాహిత్యం

తెలుగు జ్ఞానపీఠ విజేతలు, కథ, నవల.

| రచయిత | రచన / పురస్కారం |
|---|---|
| విశ్వనాథ సత్యనారాయణ | 'రామాయణ కల్పవృక్షం' — జ్ఞానపీఠం (1970) |
| సి. నారాయణరెడ్డి | 'విశ్వంభర' — జ్ఞానపీఠం (1988) |
| రావూరి భరద్వాజ | 'పాకుడురాళ్ళు' — జ్ఞానపీఠం (2012) |
| విశ్వనాథ సత్యనారాయణ | 'వేయిపడగలు' — నవల |
| చలం, కొడవటిగంటి కుటుంబరావు | కథ, నవల |

★ **ముఖ్యమైన అంశాలు**

- తొలి తెలుగు జ్ఞానపీఠం — విశ్వనాథ (1970).
- విశ్వంభర — సినారె.
- పాకుడురాళ్ళు — రావూరి భరద్వాజ.
- వేయిపడగలు — విశ్వనాథ.

UNIT 09

# వ్యాకరణం మరియు ఛందస్సు

తెలుగు వ్యాకరణ గ్రంథాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు.

- చిన్నయసూరి — 'బాలవ్యాకరణం'; బహుజనపల్లి సీతారామాచార్యులు — 'ప్రౌఢ వ్యాకరణం'.
- ఛందస్సు — వృత్తాలు (ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలం, మత్తేభం), జాతులు (కందం, తేటగీతి, ఆటవెలది), ద్విపద.
- అలంకారాలు — శబ్దాలంకారాలు (అనుప్రాసం, యమకం), అర్థాలంకారాలు (ఉపమ, రూపకం, ఉత్ప్రేక్ష).

### ★ ముఖ్యమైన అంశాలు

- బాలవ్యాకరణం — చిన్నయసూరి.
- ఉత్పలమాల, చంపకమాల — వృత్తాలు.
- కందం — జాతి పద్యం.
- ఉపమ — అర్థాలంకారం.

UNIT 10

# విమర్శ మరియు జానపద సాహిత్యం

సాహిత్య విమర్శ, జానపద సాహిత్య అధ్యయనం.

- విమర్శకులు — కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి ('కవిత్వతత్త్వ విచారము'), రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ.
- జానపద సాహిత్యం — బిరుదురాజు రామరాజు (తెలుగు జానపద అధ్యయన మార్గదర్శి); ఒగ్గు కథ, బుర్రకథ, హరికథ.
- బుర్రకథ — ముగ్గురు కళాకారులు; నాజర్ ప్రసిద్ధ బుర్రకథకుడు.

**★ ముఖ్యమైన అంశాలు**

- కవిత్వతత్త్వ విచారము — కట్టమంచి.
- జానపద అధ్యయనం — బిరుదురాజు రామరాజు.
- బుర్రకథ — నాజర్.
- ఒగ్గు కథ — జానపద రూపం.

# QuickNotes

Learn Quickly. Prepare Smartly.

## More free study notes

Free PDFs for UGC NET Paper 1, every Paper 2 subject, IBPS RRB and SSC CHSL — no sign-up.

**www.getquicknotes.com**

**Free for personal study — not for sale.** You may share this PDF unchanged and free of charge.

QuickNotes is an independent educational platform. It is not affiliated with, endorsed by or connected to the University Grants Commission (UGC), the National Testing Agency (NTA) or any government examination authority. These are original revision notes; always refer to the official notification for exam dates, eligibility, pattern and syllabus.

Found a mistake? Email support@getquicknotes.com · Edition: November 2026